

PÁTÁ KONFERENCE PSSI O BEZPEČNOSTI VESMÍRNÝCH AKTIVIT

“Vývoj vesmírných hrozeb a posilování mezinárodní vesmírné spolupráce“

Kontext:

Pražský institut bezpečnostních studií (PSSI) je jedna z mála evropských neziskových organizací, které se dlouhodobě zabývají bezpečností kosmických aktivit (a jediná v Evropě má svůj specializovaný program pro tuto oblast). Institut, společně se svou přidruženou organizací PSSI Washington, započal v roce 2010 iniciativu, která dala vzniknout dnes již mezinárodně uznávané sérii konferencí o bezpečnosti kosmických aktivit. Doposud byly uspořádány čtyři tyto mezinárodní konference, kterých se zúčastnili význační experti na vesmírnou bezpečnost a vedoucí představitelé z Evropy, Spojených států a Japonska. Dvě se uskutečnily v Praze (v letech 2011 a 2016), jedna v Tokiu (v roce 2013) a jedna ve Washingtonu, D.C. (v roce 2017). Mezi hlavní partnery patřily European Space Policy Institute (think tank Evropské kosmické agentury), Úřad pro národní vesmírnou politiku Kabinetu japonského předsedy vlády, Secure World Foundation (SWF) a Center for Strategic and International Studies (CSIS). Tyto konference se konaly pod záštitou českých ministerstev zahraničních věcí, dopravy a obrany. Pátá konference se uskuteční ve dnech od 16. - 18. června 2019 v Praze.

Cílem první konference bylo etablovat vesmírnou bezpečnost jako důležitou politickou prioritu pro širší obranný a strategický dialog mezi Evropou, Spojenými státy a Japonskem. Druhá konference se zabývala konkrétními způsoby spolupráce, které by zvýšily zájem partnerů o vesmírnou bezpečnost. Třetí konference se zaměřila na rostoucí propojení mezi vesmírnou bezpečností a pozemskými geopolitickými událostmi/konflikty a identifikovala kroky, které by měly evropské státy, Evropská unie, Spojené státy a Japonsko podniknout ke zvýšení bezpečnosti stále komplexnějšího kosmického provozu, včetně snahy sjednotit národní vesmírné bezpečnostní priority s různými multilaterálními snahami. Čtvrtá akce, konaná ve Washingtonu, diskutovala hlavní otázky vesmírné bezpečnosti, kterými se bude muset zabývat tehdy nastupující administrativní amerického prezidenta Trumpa.

Cíl páté konference (2019):

Účelem této konference je osvětlit problematiku rozvíjejících se vesmírných hrozeb, zejména těch, které pramení z aktivit nedemokratických vesmírných mocností. Náš Institut během těchto konferencí opakovaně zdůrazňoval nutnost robustnějšího plánování (včetně krizového) pro nestandardní situace ve vesmíru a zvýšení odolnosti, odstrašení a kreativity v reakci na možná porušení norem chování ve vesmíru (např. reakce skrz jinou doménu (tzv. cross-domain responses), atd.)

Tato pátá konference s názvem “Vývoj vesmírných hrozeb a posilování mezinárodní vesmírné spolupráce” se zaměří na rychle se rozvíjející vesmírné hrozby a roli vesmírné spolupráce v tomto rizikovém prostředí. Konference se zaměří na samotnou podstatu vesmírných partnerství, jelikož Čína a Rusko v současnosti aktivně vyhledávají podporu těchto zahraničních vlád, které by přijaly jejich nedemokratický model vesmírného partnerství skrze aktivitu, kterou PSSI označuje jako „ovládnutí vesmírného sektoru“ (space sector capture).

Fifth PSSI Space Security Conference Evolution of the Counterspace Threat and Strengthening of International Space Partnerships

Obdobně se budeme zabývat vesmírnými hybridními operacemi, které se neustále rozšiřují (a to i do komerčního vesmírného sektoru). PSSI definuje takové operace jako „záměrné, dočasné, převážně reverzibilní, často škodlivé vesmírné aktivity speciálně navržené tak, aby byly propojeny s jinými doménami a byly prováděny těsně pod hranicí vyžadující vojenskou nebo politickou odvetnou reakci.“ⁱ Kybernetické útoky jsou výborným příkladem. Spojenecké síly zatím tolerují oslňování, rušení signálů/spoofing, setkávání a přibližování dvou těles (tzv. rendezvous and proximity operations) a jiné aktivity, které mají za cíl narušit běžné vesmírné operace, zatímco jejich konkurenti/protivníci testují protisatelitní systémy. Otázkou zůstává, za jakých podmínek se podobné operace přestanou volně tolerovat a budou vůči nim podniknuty odvetné reakce.

Většina expertů se shoduje, že riziko vypuknutí konfliktu ve vesmíru se neustále zvyšuje. Jaká by však měla být reakce vládních a soukromých vesmírných aktérů? Měl by privátní sektor, mimo užší spolupráce se svými vládami, budovat vlastní pohotovostní plány pro případ škodlivé, či přímo nepřátelské akce? Komerční provozovatelé se nezačali více zaměřovat na vesmírnou bezpečnost bezdůvodně. Soukromý sektor by skutečně mohl přispět k boji s nežádoucím nebo nepřátelským chováním v oblasti vesmíru, například odmítnutím obchodovat se společnostmi přímo napojenými na nežádoucí stát nebo vysloveným zamítnutím jejich akcí a dluhopisů na amerických a spojeneckých kapitálových trzích.

Nejžádanější prostředek odstrašení je vojensky označován jako tzv. „fáze nula“ – dialog s potenciálním soupeřem před vypuknutím otevřeného nepřátelství. Taková komunikace může často zahrnovat seznam opatření, která by následovala po podniknutí určitých nepřátelských aktivit ze strany soupeře. To zahrnuje i ekonomické a finanční postihy, které doposud nebyly Západem ve vesmírné oblasti využity. Není pochyb o tom, že jsou to různé aktivity Číny a Ruska, které vedly prezidenta Trumpa ke snaze o založení vesmírných sil (tzv. Space Force). Pokud je to tak, témata této páté PSSI Space Security Conference mohou značně přispět k vytvoření účinné a moderní strategie odstrašení a pokud se to ukáže jako nutné, k rychlým a přesvědčivým odvetným opatřením vůči hybridním operacím nebo ztížení přístupu k vesmírnému provozu nezodpovědným aktérům.

Témata letošní konference jsou:

- Vývoj vesmírných hrozeb
- Situační povědomí ve vesmíru (Space Situational Awareness) a hybridní operace
- Odolnost kosmických systémů (resilience) a řízení rizik
- Výzvy pro mezinárodní vesmírná partnerství
- Odstrašení a vesmírné krizové řízení
- Důsledky plánu ustanovit americké vesmírné ozbrojené síly (Space Force) pro Evropu a Japonsko

---

ⁱ Robinson, J. et al. (2018). Europe's Preparedness to Respond to Space Hybrid Operations, Prague Security Studies Institute, (July 2018).